

Gazdasági hatékonyság

AZ EMBERISÉG sok évezredes fejlődésének gazdasági alapja mindig is a munka termelékenységének emelkedése volt. Előbb egyszerű szerszámok, majd bonyolultabb gépek, munkamódszerek segítettek ebben az emberben. Ugyanaz a munkamennyiség mind több és magasabb színvonalú szükséglet kielégítését tette lehetővé. Sőt, a fejlettebb társadalmakban az emberek egyes csoportjainak már nem kellett közvetlen termelő munkát végeznie, mert helyettük is megtette ezt a társadalom más csoportja. Tudománnyal, művészettel, oktatással is foglalkozhattak már.

A munka termelékenységének nő, ha egyre hatékonyabb, a célnak leginkább megfelelő eszközöket alakít ki és alkalmaz az ember. Közben tudása, szakmai tapasztalata is nő. Amikor gazdasági hatékonyságról beszélünk, mindig azt vizsgáljuk, hogy egy anyag, egy gép, egy technológia — gyártási mód — mennyire alkalmas a munka termelékenységének növelésére. A hatékonyság tehát a termelési eszközök, munkamódszerek termelékenységénélvelel kapcsolatos. A termékek árukká lesznek, pénzért adják-veszik azokat. Azt a gépet, szerszámot, anyagot stb. nevezzük hatékonynak, amely alkalmasabb a többet jövővel szembe, mint amennyire került.

MINDEZEKEN TÚL az is szükséges, hogy maga a gazdaság működése hatékony legyen. A vállalati, szövetkezeti gazdaságok működését akkor nevezzük hatékonynak, ha minél jobban képes érvényesíteni a

rendelkezésre álló termelőerőket — épületek, gépek, anyagok, emberek — termelékenységénélvelel kapcsolatosan.

A termelőerők elméleti és gyakorlati hatékonysága közötti nemegyszer eltérés van. Gyakori, hogy egy gyár, termelőszövetkezet igen korszerű, nagy teljesítményű gépet kap, de annak hatékonyságát nem képes kellően kihasználni. Hiányzik egy alkotórész, nincs megfelelő munka stb. Hiába hozhatna az ilyen géppel végzett munka a vállalat számára nagy megtakarítást, ez mégsem sikerül, mert hatékony alkalmazásának valamilyen feltétele hiányzik.

A korszerű termelési eszközök: termelékenység-növelő kapacitás. Ha ezt nem használjuk ki, akkor gazdaságunk a magas technikai felszerelés ellenére is alacsony színvonalú marad. Az a cél, hogy minden vállalatnak, szövetkezetnek érdeke legyen a termelékenység-növelő, önköltségszökkentő kapacitások minél jobb kihasználása.

A **HATÉKONYSÁG** biztosításának fontos feltétele, hogy az erőforrások aránya helyes legyen. Hiába van elég erőgép, ha kevés a munkagép; hiába van sok traktor, ha kevés a traktoros; hiába van munkaerő, ha nincs, aki a munkát jól megszervezze és vezesse. A gazdaságok hatékonyságának növelése élet-színvonalunk emelésének első feltétele. A vállalat gazdaságosságát is aszerint kell megítélni, hogy a rá bízott erőforrásokkal milyen hatékonyan — rentábilisan — dolgozik.

Dr. PIRITYI OTTÓ

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA
Kossuth Rádió
4.30 Hírek. 4.35 Hajnali reggeli. 5.00 Hírek. 5.30 Reggeli krónika. 5.45 Falurádió. 6.00 Hírek. 6.30 Hírek. 7.00 Reggeli krónika II. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek. 8.05 Műsorismertetés. 8.20 Részletek. Kerekess Kárd és szerelem és Tildorovics A sanghaji kaland című operettjéből. 8.35 Forróvölgy. 9.00 Nem boszorkányság. 9.20 Chopin: 24 prelúd. 10.00 Hírek. 10.10 Könyv- és híradó. 10.30 Nehány pere tudomány. 10.50 Iskolarádió. 11.15 A Bolgár Rádió Adások felvételéből. 11.27 A Szabó család. 11.57 Hallgatóink figyelmébe! 12.00 Hírek. 12.15 Nótacso. 12.30 Budapesti színházak műsora. 13.00 Törvénykönyv. A rádió jótéteménye. 13.15 Történelmi operák. 14.00 Hírek. 14.05 Munkásoknak a mikrofon előtt. 14.16 Lányok, asszonyok. 14.45 A dzsessz kedvelőinek. Garay Attila együttese játszik. 15.00 Három szimfónia. 15.40 Colas Breugnon. Román Roland regénye. 16.00 Hírek. 16.10 Táncelemények. 17.00 Gazdasági mechanizmus és külkereskedelmek. 17.23 Új felvételeinkből. Szegei Ernő zongoristák. 18.00 Mi történt a nagyvilágban? 18.15 Hazánk hírei. 18.20 Új népzenei felvételeinkből.

18.55 Magyar költők Vietnamból. 19.10 Könyvzene. 19.54 Jó éjszaka. Gyerekek! 20.00 Esti Krónika. 20.25 Nyilvános tánczenélő hangverseny a Rádió 22-es stúdiójából. 21.00 Puccini-árnyak. 21.20 Gondolat. A Rádió Irodalmi lapja. 22.00 Hírek. 22.10 Időszéri kérdések. 22.20 Sport hírek. 22.25 Schumann szimfóniái. 23.00–0.25 Operett-részletek. Közben: 24.00–0.10 Hírek.

Petőfi Rádió
4.30–10.58 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. Közben: 6.20–6.30 Torna. 10.00–10.10 Hírek. 10.10–11.59 Zenés műsor. 12.00–12.15 Hírek. 12.45 Időjárás és vízállásjelentés. 14.00 Kamarazene. 15.00 Hírek. 15.05 Sudi Parkas Pál népi zenekara játszik. 15.35 Fogorvosi tanácsok. 15.40 Könyvzene. 16.12 Rádiógyermek. 17.00 Hírek. 17.05 Könyvzenei híradó. 17.48 Híradószolgálat. 17.58 Operett-részletek. 18.20 Juliusz nyomában. 18.45 A Határőrség fúvószenekara játszik. 19.00 Hírek. 19.05 Közvetítés a Zeneakadémiáról. Közben: 20.12–20.23 Lírál portré. 21.00 Hírek. 21.05 Gazdasággal kapcsolatos hírek. 21.20 Verbunkos katonadalkok. 21.50 Az Államcsoba. Részletek Verdi operáiból. 22.25 Könyvzene. 22.50 Ügétverseny-eredmények. 23.00–23.15 Hírek. Időjárásjelentés.

TELEVÍZIÓMŰSOR

Magyar televízió
17.25 Hírek. 17.30 Hétmértékű kamera. 17.45 Kisbábosok műsora. 1. Kettő a nap alatt. (Csehszlovák rajtfilm.) 2. Kézenfogva. (Magyar kistfilm.) 18.05 Villamosberendezések az ember szolgálatában. Közvetítés a szovjet elektrotechnikai kiállításról. 18.30 A Magyar Híradó műsora. 18.40 Hobby. Tücsköt — bogarat. 18.50 A tv könyvesboltjában. Gyermekműsorokból: felelőseknél. 19.20 Ez a mese. 19.30 Tv-híradó. 19.50 Aknamező. Tv-játék. 20.50 A Los-Panagava-együttes. NDK-kistfilm. 21.15 A képzőművészeti története. A románok művészete. 21.45 Szülők, nevelők egymásközt. Csak a szülőknek!

vargó-e a csavargó gyereket... 22.15 Tv-híradó. II. kiadás. **Jugoszláv televízió**
10.00 Iskolatv. 16.35 Hírek. 16.40 Orosz nyelvoktatás. 17.00 Angol nyelvoktatás. 17.30 Intermezzo. 17.40 Tiktak. Gyermekműsor. 17.55 Pionírok tv stúdiója. 18.25 Műsorismertetés. 18.30 Tv-újdonságok. 18.45 Opera évszázadok. 19.15 Tv-posta. 19.40 Reklámok. 19.54 Jó éjszaka. Gyerekek! 20.00 Tv-híradó. 20.30 Játékfilm. 22.00 Panoráma. 22.45 Mit szerettek? 23.00 Hírek. **Római televízió**
18.00 Tv-híradó. 18.15 Teli Vilmos. Legkisebbjeink műsora. 18.35 Tudomány és technika kisgyerekeknek és iskolásoknak. 19.00 A román színpad történetéből. 21.00 Szórakozás futószalagon. 21.30 Tv-híradó. 21.40 Időjárásjelentés.

szakácsnőket
Keresünk. Jelentkezés: Foglalkoztatási és Keresetbiztosítási Vállalat, Szeged, Dózsa György u. 5. sz. k. 7073.

Meghívjuk kedves vendégeinket a **Búza vendéglőnkben** (Bocskai u. 1. sz.) minden csütörtökön este flecken — vargabéles — rasznica

vacsorára
Mindennap ételnapon birkapörkölt. Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat S. 63 797

Szegei Ernő zongoristák. 18.00 Mi történt a nagyvilágban? 18.15 Hazánk hírei. 18.20 Új népzenei felvételeinkből.

Nyolc évre ítélték a kegyetlen anyát

A Veszprém Megyei Bíróság büntető tanácsa kedden hirdető ítéletet Skornayk Alajosné különös kegyetlenséggel végrehajtott szándékos emberölési kísérlete bűnjében. Skornayk Alajosné — aki öt gyermek anyja — Sándor nevű ötéves fiát szülőhöz különösen méltatlanul, embertelen módon nevelte. Állandóan ültette és éhezettette a gyermeket. Akinek állapota válságosra fordult, s csak vértömegtérítéssel és hatékony kezeléssel, szinte az utolsó pillanatban mentette meg a haláltól az orvosi beavatkozás. A bíróság megállapította, hogy szembetűnően kimutatható a különös kegyetlenséggel végre-

Három hónap alatt 55 860 új tv-előfizető

A postavezérgazgatóságon elkészült az első negyedévi rádió és televízió forgalmi statisztika, amely a televízió további térhódítását jelzi. Az elmúlt három hónap alatt ugyanis 55 860 új televíziókészülék tulajdonost vettek nyilvántartásba. Ezekkel együtt hazánkban már 887 042 televízió előfizetőt tart nyilván a posta.

A rádiózás — bár a televízióhoz jóval lassabb

ütemben — ugyancsak fejlődik. A posta legfrissebb adatai szerint — 2 496 810 rádióelőfizető van hazánkban. Az elmúlt három hónap alatt 20 400 új készüléket jelentettek be. A vezetékes rádióhálózat viszont ismét csökkent, három hónap alatt 7800 hangszórót szereztek le, s így a rádióelőfizetők közül már csak mintegy 150 000 hallgatja a vezetékes rádiót. (MTI)

Ifjúsági jogásznapi Szegeden

A József Attila Tudományegyetem Állam- és jogtudományi kara, valamint KISZ-szervezete, a budapesti és pécsi egyetemek jogi karainak közreműködésével április 21-től 23-ig ifjúsági jogásznapi rendezést Szegeden. Az első napon, csütörtökön, az ünnepélyes megnyitót követően perbeszédversenyt és diákköri üléseket tartanak, végül szellemi

őttusa zárja a programot. Pénteken, 22-én, jogesetmegoldási, orosz fordítási versenyt és sportmérkőzéseket rendeznek, este bál lesz a Hungáriában. Szombaton, 23-án, ismét előadások hangszórakoztatás, majd kihirdetik a versenyek eredményét. Az ifjúsági jogásznapi klubest zárja be.

Sztárok és gitárok

ORI-műsor a színházban

Valószínűleg az Országos Rendező Iroda illetékesei nem a megszokott és általában érvényűen elfogadott értelembe használják a sztár szót. Ezt a minősítést ugyanis csak egy-egy műfaj egészen kiváló művelőinek szokás odaítélni, akik képességeik és művészetiségük miatt valóban „egyszerűk”, utánozhatatlanok.

Mert ugyan másképp is illelne az egyszerű és utánozhatatlan előadóművészek sorába az a Honfy Géza, akit paródistaként jelentett be a szorgalmas, de nem sok sikerrel konferáló Murányi Lili, s aki igényesnek nem mondható műsorával egy alacsonyabb osztályú vendég-látóipari egység kapatos vendégeit bizonyára jól elszórakoztatná? Vagy az az ifjú Latabár Kálmán, aki azon túl, hogy népszerű papájának húzadrangú epigonja, szerény képességeivel még ripacsoklik is?

A Sztárok és gitárok című, hétfői este látott műsor többi résztvevője — névsorban: Babják Márta, Korda György, Lorán Lenke, Mátay Zsuzsa, Németh József, Toldi Mária és a holland vendég, Robert Wanelind — szintén nem nevezhető a szó igazi értelmében sztárnak, de egyikük-másikuk jó énekesnek, vagy előadónak, igen. Leginkább talán a figyelemre méltó hanganyag-gal rendelkező Babják Márta és a kulturáltan éneklő Németh József tetszett.

A gitárokat kezelő Express-zenekar játéka inkább akkor volt hatásos, ha nem gitároztak, hanem —

eredeti összeállításukhoz híven — dixielandot játszottak.

A. L.

röviden

A MOSKVAI RÁDIO MAGYAR OSZTÁLYÁNAK PÁLYÁZATA

Tíznapos turistát a Szovjetunióban, tranzistoros rádióvevőkészülék, fényképező- és filmfelvevőgépek szerepelnek a nyelvi feladatok között annak a pályázatnak, amelyet a Moszkvai Rádió magyar osztálya április 21-én indít.

Öt napon át a Moszkvai Rádió mindkét magyar nyelvű adásában elhangzanak az SZKP XXIII. kongresszusával kapcsolatos pályázati kérdések, amelyekre a pályázóknak a választakat legkésőbb április 30-ig kell postára adniuk.

Előadások, rendezvények

— A felnőtt és a gyermek kapcsolata címmel tart előadást dr. Waldmann József főiskolai adjunktus holnap, csütörtökön este 6 órakor a Móra Ferenc Művelődési Otthonban. Az előadás után levetítik a Már nem vagyok gyermek című kistfilmet.

— Romain Roland születésének 100. évfordulója alkalmából április 22-én délután 6 órai kezdettel a József Attila Tudományegyetem és a Hazafias Népfőrt Csongrád megyei és Szeged városi bizottsága ünnepi estét rendez az Ády téri egyetem nagy előadóterében. Az író munkásságáról dr. Madácsy László egyetemi docens, a Hazafias Népfőrt Csongrád megyei bizottságának tagja emlékeztet meg.

— Előadást tart április 21-én, csütörtökön délután 5 órai kezdettel a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának biológiai előadóterében a Magyar Biológiai Társaság szegedi osztálya. Az ülést dr. Varga Magdolna, dr. Horváth Imre, Szász Kálmán, Katona Zoltán és Pelle Péter tart előadás. Vendégeket szívesen látunk.

— Jubileumi sportversenyt és kulturális találkozót rendeznek Szegeden április 22-23-án. Hazánk felszabadulásának 10. évfordulója tiszteletére a Közel- és Pótlügyi Minisztérium központi oktatási intézményeinek sport- és kulturális rendezvényein az ország tíz technika szerepel. A kulturális műsorokat a MÁV Petőfi Sándor kultúrotthonában (Rákóczi u. 1.) április 22-én 14 órától 20 óráig és 23-án 8 órától 13 óráig tartják meg.

— Jorge Gomez Labrana, a Zeneművészeti Főiskola kuba vendéghallgatója zongorahangversenyt ad holnap, csütörtökön este fél 8 órai kezdettel a József Attila Tudományegyetem Dugonics téri aulájában. A fiatal művész — aki korábban már Versóban, Prágában, Bukarestben és Párizsban is hangversenyt — Beethoven, Bartók és Liszt műveket ad elő.

Diákköri napot tart csütörtökön a bölcsészettudományi kar. 9–13 óráig és délután fél 3-tól 7-ig irodalmi, történelmi, régészeti, pedagógiai, lélektani és nyelvészeti tárgyat dolgoztak fel a kar hallgatói.

Felkészülés — az életért

A lakosság polgári védelmi képzése

Hazánk védelmében — esetleg háború során — jelentős a szerepe a lakosság felkészülésének is. Ennek szolgálatában áll a polgári védelem, amelynek keretében a lakosság tömeges képzése és tájékoztatása évek óta folyamatos. Csongrád megyében és székelyén, Szegeden a polgári védelmi feladatokat részben tartja az oktatásokat a Magyar Honvédelmi Sportszövetség, a polgári védelem hivatásos szerveivel. Erről nyilatkozott a Dél-Magyarországnak Kovács Gábor, a Csongrád megye polgári védelmi törzsparancsnoka és Hegedűs László, az MHS megyei elnökhelyettese.

A polgári védelmi tömegoktatásban, — amely a hamarosan befejeződő és egy évig tartó mostani időnyben tizenöt órát tesz ki — Csongrád megyében a lakosság köréből több mint 42 ezren vettek részt. Szegeden az üzemekben, vállalatoknál a tömegoktatás egy év alatt közel tízezer ember szerzett hasznos ismereteket, a honvédelmi törvénynek eleget téve.

A polgári védelmi tömegoktatásnak és tájékoztatásnak elsődleges célja, hogy esetleges háború esetén a lakosság közös összefogással felkészüljön az önmegtartóztatásra, emberi életek és alkotásai védelmére. Ennek megfelelően a kiképzés során az emberek olyan alapvető polgári védelmi feladatokat ismernek meg, mint például az önségély- és elsősegélynyújtás, tűzvédelem. De megismer-

rik a különféle magatartást szabályokat is.

A lakosságban tudatos: hazánk és népe békében akar élni, dolgozni, de fel kell készülnünk, mert a ragadozó imperializmus képes lehet örültségekre. S éppen azért, mert szeretjük az életet, fontos az oktatás, s kötelesség a részvétel azokban. Az összkép a hamarosan záruló tömegoktatásról is általában megfelelő. Kétségtelen viszont az is, van még javítani való azért, hogy az előadások még színvonalasabbak legyenek, s a kiképzés résztvevői alaposabban elsajátítsák azokat az ismereteket, amelyekkel képesek nemcsak maguk, hanem embertársaik megvédésére is, ha a helyzet úgy hozná.

Az üzemekben, a vállalatoknál a szövetkezetekben, a közvéleményben akkor igazán jók az eredmények, ha maguk a vezetők is törekednek a polgári védelmi teendőkre, mint például Szegeden a ruhagyárban, a konzervgyárban és a kábelgyárban. A lakosság felkészítése és képzése ezután is tovább tart, s már megkezdődtek az őszi induló, új oktatási évad előkészítő munkálatai.

Az oktatás további tartalmi gazdagítása indokolt. Éppen ezért a megyei polgári védelmi törzsparancsnokság és az MHS megyei elnöksége kéri a lakosságot: ezután is fegyelmetten vegyen részt az oktatásban, jól sajátítsa el az anyagot, hogy általa még erőteljesebb legyen egész társadalmunk felkészülése.

1968. ÁPRILIS 20., SZERDA

NÉVNAPO: TIVADAR

NEMZETI SZÍNHÁZ

Várható időjárás szerda este: változó mennyiségű felhőzet, főként az ország nyugati és északi felén záporokkal, zivatarokkal. Mérsékelt, a zivatar idején megérintő dőlőnyugati, nyugati szél. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 17–22 fok között. (MTI)

A Nap két 4 óra 40 perccor, és nyugszik 18 óra 40 perccor. A Hold két 4 óra 53 perccor, és nyugszik 18 óra 19 perccor.

VIZÁLLÁS

A Tisza vizállása Szegednél kedden 526 cm. (Aradói.)

KILENCVEN ÉVE,

1876-ban Bulgáriában kötött az „április fölkelés”, a török uralom elleni fegyveres megmozdulás, amely ugyan még sikertelen volt, de az orosz-török háború (1877–78) kioldásához, majd a San Stefano-i békehez és a berlini kongresszushoz (1878) vezetett. Ütszáz évvel ezelőtt azóta is nyerte vissza az önállóságát a bolgár fejedelemség.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Este 7 órakor: A Botár-ügy. Dérnyő-béret. Vége kb. 10 órakor.

KAMARASZÍNHÁZ

Má nincs előadás.

KULTÚRPARK

Nyitva: 13 órától 21 óráig.

MOZIK

Vörö Csillag: Cicababák. Esti előadás kezdése: 3. negyed 8 és fél 8 órakor. — Pállya: délután 2 és 4 óra: A kősvény ember fia. I. II. rész. este 6 és 8 órakor: A bolgár holland. — Postás Mozi: Idegen vér. 1968 és fél 8 órakor.)

INSPEKCIÓS ÁLLATGYÓGYÁSZATI SZOLGÁLAT
Szeged város területére

Április 18-tól 23-ig este 6 órától reggel 6 óráig (vasár- és ünnepnap nappal is) elsősegély és nehézsúlyos esetekre ügyeletes dr. Palotás Gyula állatorvos. Lakása: Partizán u. 7. Telefon: 26-94. Az állatorvos kiszállításáról a hívó fél köteles gondoskodni.

Közlemények

X. Üzenetek a világörökség című ismeretterjesztő előadást tart ma este 6 órakor dr. Munkácsy Lajos adjunktus a Tömörkény I. Művelődési Otthonban (Petőfitelep). Bemutatásra kerül Földünk útikalauz című film. Minden érdeklődőt szívesen vár a művelődési otthon. Belépődíj nincs.

X. Benkő Zoltán és Nagy István koncertje szegedi műsoros este, ma este fél 8 órakor a Liszt Ferenc Zeneiskola nagyterében. Tábor u. 3. S. 63 992